

NÕUKOGU SOOVITUS,**13. juuli 2018,****milles käsitletakse Hispaania 2018. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

(2018/C 320/08)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 2,võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 22. novembril 2017 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2018) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 22. märtsil 2018 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Samuti võttis komisjon 22. novembril 2017 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Hispaaniat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 22. märtsil 2018. Nõukogu võttis 14. mail 2018 vastu soovitusel euroala majanduspoliitika kohta ⁽³⁾ („euroala soovitus“).
- (2) Kuna Hispaania rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Hispaania tagama euroala soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise, nagu on kajastatud allpool esitatud soovitusel 1 kuni 3.
- (3) 2018. aasta aruanne Hispaania kohta avaldati 7. märtsil 2018. Selles hinnati Hispaania edusamme nõukogu poolt 11. juulil 2017 vastu võetud riigipõhiste soovitusel ⁽⁴⁾ täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitusel järelemeetmeid ja Hispaania edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi, mille tulemused avaldati samuti 7. märtsil 2018. Komisjon järeldas oma analüüsi põhjal, et Hispaanial esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige avaliku ja erasektori suur välis- ja sisevõlg suure tööpuuduse tingimustes kujutab endast jätkuvalt piiriülese tähtsusega haavatavust. Maksebilansi tasakaalustamine edeneb tänu alates 2013. aastast täheldatud jooksevkonto ülejäägile, mida on toetanud kaubandustulemuste struktuurne parandamine. Netoväliskohustuste osakaal on jätkuvalt suur. Erasektori võla vähendamine edeneb hästi, mida toetavad soodsad majanduskasvu tingimused, kuid finantsvõimenduse vähendamise vajadus on endiselt alles. Tervem finantssektor

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽³⁾ ELT C 179, 25.5.2018, lk 1.⁽⁴⁾ ELT C 261, 9.8.2017, lk 1.

toetab majandustegevust. Hoolimata tugevast nominaalse SKP kasvust, väheneb valitsemissektori võla suhe SKPsse aeglaselt. Töötuse määr on kiiresti vähenenud, kuid on jätkuvalt väga kõrge, ja tööturu suur killustatus pärsib kiiremat tööviljakuse kasvu. Pärast suuri reforme aastatel 2012–2015 on edusammud soovitude rakendamisel muutunud tagasihoidlikumaks. Praegune majandusolukord annab võimaluse viia ellu vajalikke reforme, et muuta Hispaania majandus vastupidavamaks ja kiirendada tootlikkuse kasvu.

- (4) Hispaania suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikku osa. 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt kavatakse Hispaania kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujäägi 2018. aastaks, mis on kooskõlas nõukogu otsusega (EL) 2017/984, millega teatatakse Hispaaniale, et ta peab võtma ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamisel vajalikuks peetavaid puudujääki vähendavaid meetmeid⁽¹⁾. Valitsemissektori eelarvepositsioon peaks jätkuvalt paranema ja jõudma 2021. aastal ülejääki 0,1 % SKPst. 2018. aasta stabiilsusprogramm hõlmab kõiki meetmeid, mis sisalduvad 3. aprillil 2018 parlamendile esitatud eelarveseaduse eelnõus, ja 2018. aasta aprilli lõpus teatavaks tehtud lisameetmeid. Eelarve keskpika perioodi eesmärki, milleks on tasakaalus struktuurne eelarvepositsioon, ei ole kavas saavutada 2018. aasta stabiilsusprogrammiga hõlmatud perioodi jooksul. 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 97,0 %-le 2018. aastal, 95,2 %-le 2019. aastal ja 89,1 %-le 2021. aastal. 2018. aasta stabiilsusprogrammi aluseks olevad makromajanduslikud eeldused on usutavad. Üldiselt põhineb valitsemissektori eelarve puudujäägi kavandatud eesmärkide saavutamine jätkuvalt soodsatel majandusväljavaadatel ja eeldusel, et valitsemissektori kulud suurenevad aeglasemalt kui SKP nominaalkasv. Eelarve-eesmärkide saavutamise riskid on seotud nii tulude suurema kasvu kui ka kulude piiratuma kasvuga kui komisjoni 2018. aasta kevadprognoosis ning edasiste tingimuslike kohustuste võimaliku realiseerumisega.
- (5) Nõukogu palus otsuses (EL) 2017/984 Hispaanial kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk 2018. aastaks ja eelkõige vähendada valitsemissektori eelarve puudujääki 4,6 %-le SKPst 2016. aastal, 3,1 %-le SKPst 2017. aastal ja 2,2 %-le SKPst 2018. aastal. Valitsemissektori eelarvepositsiooni paranemist peeti vastavaks komisjoni 2016. aasta ajakohastatud kevadprognoosi kohasele struktuurse eelarvepositsiooni halvenemisele 0,4 % SKPst 2016. aastal ja paranemisele 0,5 % SKPst nii 2017. kui ka 2018. aastal. Hispaania valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk oli 2017. aastal 3,1 % SKPst, nagu oli nõutud nõukogu otsusega (EL) 2017/984. Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt väheneb valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk 2018. aastal tasemele 2,6 % SKPst, mis on 0,4 % SKPst suurem kui 2018. aasta stabiilsusprogrammi kohane ja nõukogu kehtestatud valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi eesmärk. 2018. aasta stabiilsusprogrammiga võrreldes on komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt valitsemissektori tulude kasv väiksem ja kulud mõnevõrra suuremad. Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks struktuurne eelarvepositsioon halvenema 0,3 % SKPst 2018. aastal, mis on tingitud puudujääki suurendavatest meetmetest, mis on ette nähtud 3. aprillil 2018 parlamendile esitatud 2018. aasta eelarveseaduse eelnõus, ja paranema ainult pisut 2019. aastal. Seega ei ole eelarve struktuurne kohandamine 2018. aastal ja aastatel 2016–2018 eeldatavasti tagatud. Kuigi majanduskasv aitab kaasa puudujäägi vähendamisele, ei ole seda kasutatud riigi rahanduse struktuurseks tugevdamiseks. Oma arvamuses Hispaania ajakohastatud 2018. aasta eelarvekava kohta jõudis komisjon järeldusele, et kava on üldiselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega, kuna komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt korrigeeritakse ülemäärane eelarvepuudujääk õigel ajal, kuid on ekspansiivne.
- (6) Kui Hispaania suudab ülemäärane eelarvepuudujäägi õigeaegselt ja kestvalt korrigeerida, kohaldatakse 2019. aastal tema suhtes stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglina seotud üleminekukorda. Võttes arvesse, et Hispaania valitsemissektori võla suhe SKPsse on üle 60 % ja prognoositav positiivne SKP lõhe on 2,3 %, peaksid valitsemissektori esmased nominaalsed netokulud⁽²⁾ vähenema 2019. aastal vähemalt 0,3 %, mis vastab struktuursele kohandusele 1,0 % SKPst, mis tuleneb stabiilsuse ja kasvu pakti raames ühiselt kokku lepitud eelarvekohanduste nõuete maatriksist. Samal ajal on märke, et majanduse kasutamata tootmisvõimsust on alahinnatud. Prognooside kohaselt on töötuse määr 2019. aastal Hispaanias jätkuvalt üks kõrgeimaid liidus, mis peaks piirama palgasurvet, eelkõige erasektoris, ning inflatsioon peaks jääma oluliselt alla 2 %. See osutab teatavale loidusele tööturul. Isegi kui komisjoni hinnang SKP lõhe usaldusväärsusele ei osuta ühiselt kokkulepitud metoodika põhjal teostatud SKP lõhe prognooside ebausaldusväärsusele, osutab see sellele, et Hispaania SKP lõhe

⁽¹⁾ ELT L 148, 10.6.2017, lk 38.

⁽²⁾ Valitsemissektori esmased netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis kaetakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud nelja aasta peale. Kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

usutavad prognoosid on üsna erinevad. Sellega seoses näib aastane struktuurne kohandus 0,65 %, mis vastab valitsemissektori esmaste netokulude maksimaalsele nominaalsele kasvumääradele 0,6 %, asjakohane. Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, on oht, et 2019. aastal kaldutakse nõutavast eelarvekohandusest märkimisväärselt kõrvale. Lisaks prognoositakse, et Hispaania ei järgi 2019. aastal võlareeglga seotud üleminekukorda. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et Hispaania peab olema valmis võtma edasisi meetmeid nõuete täitmise tagamiseks 2018. aastal ja et 2019. aastast alates tuleks võtta vajalikke meetmeid stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmiseks. Juhuslikke tulusid oleks mõistlik kasutada valitsemissektori võla suhtarvu edasiseks vähendamiseks.

- (7) Nõukogu palus otsuses (EL) 2017/984 võtta Hispaanial meetmeid eelarveraamistiku parandamiseks, et suurendada mehhanismide automaatsust, et hoida ära ja kõrvaldada kõrvalekalded eelarve-eesmärkidest ning tugevdada stabiilsusseaduse kulueeskirja osatähtsust eelarve konsolideerimisel. 2018. aasta stabiilsusprogrammis ei ole esitatud kavasad riikliku kulueeskirja tugevdamiseks. Samuti ei ole esitatud meetmeid, et suurendada õigusaktides parandus- ja ennetusmehhanismide automaatsust. Lisaks palus nõukogu Hispaanial võtta meetmeid riigihankepoliitika raamistiku parandamiseks. Hispaania on teinud eduamme ja 2017. aasta novembris võeti vastu uus riigihangete seadus. Uue õigusaktiga saab riigihangete tõhusust ja läbipaistvust parandada ainult juhul, kui see kiiresti ja igakülgsest rakendatakse, luues uue juhtimisstruktuuri ja tõhustades hankemenetluste kontrollimehhanisme kõigil valitsuse tasanditel. Eelkõige tuleks tulevases riiklikus riigihangete strateegias täpsustada uute struktuuride tehtavad eel- ja järelkontrollid. 2017. aasta juunis tellis valitsus sõltumatult eelarveasutuselt teatavate avaliku sektori toetuste puhul kulude läbivaatamise. Komisjon jälgib selle läbivaatamise rakendamist, mis viiakse eeldatavasti lõpule 2019. aasta alguseks.
- (8) Hispaania esitas 27. aprillil 2018 oma 2018. aasta riikliku reformikava ja 2018. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁽¹⁾ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriiki vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatses kasutada.
- (10) Tööhõive on Hispaanias jätkuvalt kiiresti kasvanud, mida toetavad varasemad tööturureformid ja palgatõusu aeglustumine. Töötuse määr jätkab vähenemist, kuid on endiselt üle riigi kriisieelse taseme ja üks liidu kõrgemaid. See tähendab, et oskuste potentsiaal on märkimisväärses osas kasutamata, eelkõige noorte töötute puhul. Selliste töötute osakaal, kes on olnud töötud rohkem kui aasta, on vähenenud, kuid moodustab siiski 44,5 % kõikidest töötutest. Hispaania võttis vastu hulganisti poliitikaalgatusi, et laiendada individuaalset toetust pikaajalistele töötutele ning aidata noortel tööturule siseneda ja suurendada nende tööalast konkurentsivõimet, eelkõige suurendades noortegarantii raames toetuse saajate arvu. Nende meetmete tõhusus sõltub ka piirkondlike avalike tööturu- ja sotsiaalasutuste suutlikkusest pakkuda töötajatele individuaalset toetust, mis on üksnes aeglaselt paranemas. Tuleb tõhustada koostööd ka tööandjatega, eelkõige suurendades tööturuasutuste vahendusel pakutavate vabade töökohtade osakaalu ja viies töötajate oskused paremini kooskõlla tööandjate vajadustega. Samal ajal tuleks jätkata jõupingutusi tööturu- ja sotsiaalasutuste koostöö tõhustamiseks, milles tehti 2017. aastal mõningaid edusamme.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (11) Tähtajaliste töölepingutega töötajate osakaal on üks liidu kõrgemaid ning sellised töötajad on enamasti noored ja madala kvalifikatsiooniga töötajad. Tähtajalised lepingud on sageli lühiajalised ja on harva hüppelauaks tähtajatu lepingu sõlmimisele. Nende laialt levinud kasutamine, sealhulgas sektorites, mis on vähem hooajalised või tsüklilised, võib pärssida kiiremat tootlikkuse kasvu ja sellega kaasnevad sageli madalamad sotsiaalhüvitised ja suurem vaesusrisk. Kuigi tähtajatute töölepingute osakaal tööhõive netokasvus on viimase kahe aasta jooksul suurenenud, tuleb võtta täiendavaid meetmeid, et soodustada üleminekut tähtajalistelt lepingutelt tähtajatutele lepingutele. Töölevõtmise stiimulite süsteem endiselt killustunud ega ole tõhusalt suunatud tähtajatu töösuhte edendamisele. Hispaania võttis vastu kava tähtajaliste töölepingute osakaalu vähendamiseks avalikus sektoris, kuid selle rakendamine on alles algusjärgus ja seda tuleb kiirendada, et saavutada 2019. aastaks seatud eesmärk 8 %. Tänu tööinspeksioonide suuremale suutlikkusele ja tõhususele võitluses tähtajaliste lepingute kuritarvitamise vastu on üha rohkem tähtajalisi lepinguid tehtud ümber tähtajatuteks, kuid see ei näi vähendavat tööandjate tahet jätkata nende laialdast kasutamist. Kolmepoolne ümarlaud, mis loodi 2017. aasta alguses tööhõive kvaliteedi üle arutamiseks, ei ole veel esitanud konkreetseid ettepanekuid. Sotsiaalpartnerite kaasamine poliitika kujundamisse on viimasel ajal suurenenud, kuid arenguruumi veel on.
- (12) Majanduskasv ja töökohtade loomine aitavad vähendada suhtelises vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses elavate inimeste osakaalu, mis sellest hoolimata on jätkuvalt liidu keskmisest suurem, nagu ka sissetulekute ebavõrdsus. Palgavaesus ohustab eelkõige kodumajapidamisi, kelle liikmed töötavad tähtajalise või osalise tööajaga lepingu alusel. Laste vaesuse määr on küll vähenemas, kuid on endiselt väga kõrge. Muude sotsiaalsiirete kui pensionid mõju vaesuse vähendamisele on alla liidu keskmise ja väheneb veelgi. Sissetuleku tagamise kavasid iseloomustavad suured piirkondlikud erinevused juurdepääsu tingimustes ja mitmete selliste siseriiklike kavade killustatus, mis on suunatud eri tööotsijarühmadele ja mida haldavad eri ametiasutused. Selle tagajärjel ei saa paljud abivajajad toetust. Endiselt pole kokku lepitud tegevuskavas, mis tugineks hiljutisele uuringule, milles hinnati riiklike ja piirkondlike sissetuleku tagamise kavade tulemuslikkust. Universaalse sotsiaalkaardi süsteemi käivitamine peaks muutma sotsiaalhüvitised läbipaistvamaks ja lihtsustama osalemist asjaomastes aktiveerimis-meetmetes, kuigi see ei ole otseselt suunatud olemasolevate kavade puuduste kõrvaldamisele. Perekülvitiste tõhusus on samuti väike ja nendega hõlmatud on ebaühtlane. Hispaania pensionisüsteemil on oluline roll eakate elukvaliteedi säilitamisel. Sellest tulenevalt on eakate vaesusrisk oluliselt väiksem kui nooremate põlvkondade puhul. Praegused pensionid on suhtena palkadesse ühed liidu suurimad. Prognoosid, mis on esitatud 2018. aasta aruandes rahvastiku vananemise kohta ja aruandes pensionide piisavuse kohta, ⁽¹⁾ osutavad, et 2011. ja 2013. aasta reformid on aidanud tagada pensionide jätkusuutlikkuse ja suhtelise piisavuse pikas perspektiivis. Kuid pensionide suurendamine ja 2018. aasta eelarveprojekti vastuvõtmise ajal ette pandud jätkusuutlikkusteguri edasilükkamine on nende reformide elluviimise kahtluse alla seadnud. Samas ei käsitle need tulevaste pensionäride sissetuleku piisavuse tagamise peamisi probleeme, mis on pigem seotud suure tööpuuduse ja tööturu killustatusega.
- (13) Hispaania ettevõtete innovatsioonisuutlikkuse kitsaskohtade kõrvaldamine võiks parandada ettevõtete tootlikkust. Innovatsioonitulemusi ja tootlikkuse kasvu pärssivad endiselt vähesed investeeringud teadus- ja arendustegevusse, mistõttu on strateegia „Euroopa 2020“ teadus- ja arendustegevuse intensiivsuse riikliku eesmärgi (2 %) saavutamine väga ebatõenäoline. Seda suundumust tugevdab avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse eelarve madal ja langev täitmise määr. Kuigi riikliku teadus- ja innovatsioonipoliitika juhtimist muudetakse sujuvamaks (osaliselt uue riikliku teadusagentuuri kaudu), on poliitika kavandamise, rakendamise ja hindamise koordineerimine riiklikul ja piirkondlikul tasandil endiselt puudulik. Sellise hindamiskorra väljatöötamine, mis võimaldaks süstemaatiliselt hinnata tugiprogrammide ja -meetmete tulemuslikkust, annaks võimaluse õppida poliitika kogemustest ja tekitaks sünergia valitsuse eri tasandite vahel.
- (14) Hispaania ettevõtete piiratud innovatsioonisuutlikkus on tingitud ka oskuste tööturu nõudlusele mittevastavusest, mis mõjutavad negatiivselt tootlikkuse kasvu pikaajalist potentsiaali. Töötajate ala- ja üle kvalifitseeritus on Hispaanias laialt levinud. Hoolimata sellest, et madala haridustasemega noorte osakaal on viimase kümnendi jooksul märkimisväärselt vähenenud, on see tugevasti üle liidu keskmise. Koos õpitulemustega on need piirkonniti väga erinevad ja võivad kahjustada võrdseid võimalusi. Nende erinevuste vähendamisele suunatud programmidel on seni olnud piiratud mõju. Riiklik sotsiaalne ja poliitiline hariduspakt, mille eesmärk on haridussüsteemi põhjalikult reformida, on veel läbiraakimise etapis. Õpetajate erialase enesetäiendamise toetamiseks vähendatakse tähtajaliste töölepingute arvu ja eraldatakse rohkem vahendeid õpetajate koolitamiseks. Samal ajal on kolmanda taseme hariduse omandanutel eriti raske leida sobivat stabiilset tööd tööturul. Haridusasutuste ja ettevõtete

⁽¹⁾ Euroopa Komisjon (2018), 2018. aasta aruanne pensionide piisavuse kohta: vanemaealiste inimeste sissetulekute piisavus ELis nüüd ja tulevikus, I ja II osa, sotsiaalkaitsekomitee ja Euroopa Komisjoni (tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektorat) ühisaruanne, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2018.

tihedam koostöö võib parandada noorte kõrgkooli lõpetanute juurdepääsu tööturule, pakkudes ettevõtetele oskusi, mida on vaja nende innovatsioonisuutlikkuse edendamiseks. Sellega seoses tunnistatakse uue riikliku digitaalstrateegia ettepanekuga vajadust parandada digitaaloskusi. Probleemid on seotud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistide nappusega ning puudustega haridussüsteemi rollis digitaaloskuste edendamisel. Töötajate ümberõpe digitaaloskuste valdkonnas võimaldab Hispaania ettevõtetel säilitada konkurentsivõime üha enam digiteeritud majanduses.

- (15) Ärikeskkonna regulatiivsed erinevused pärsivad ka tootlikkuse kasvu. Praeguses olukorras suurendavad ärikeskkonna regulatiivsed erinevused ja piirangud hinnalisandeid, vähendavad ettevõtete ja töötajate geograafilist liikuvust ning pärsivad tootlikkuse kasvu. Turu ühtsuse seadust, mille eesmärk on need probleemid lahendada, on rakendatud üksnes osaliselt. Kõnealuse seaduse piirkondlikul ja kohalikul tasandil rakendamise järelevalvet tuleb tõhustada ning valdkondlike konverentside rolli suurendada. Nimetatud seadusega kehtestati põhimõte, et teatavate nõuete täitmine ühes piirkonnas võimaldab ettevõtjatel tegutseda kogu riigi territooriumil. Mitmes 2017. aastal avaldatud kohtuotsuses leidis kohus, et see põhimõte ei kehti juhul, kui puuduvad ühtsed või samaväärsed majandustegevuse ja sellele juurdepääsu miinimumnõuded. Kõnealuseid kohtuotsuseid silmas pidades võib järjepidevate ühtsete või samaväärsete nõuete kehtestamine kogu territooriumil aidata saavutada selle seaduse eesmärke. Lisaks sellele tuleks parandada eri valitsemistasandite koostööd rakendamise igas etapis, et tõhusamalt kõrvaldada killustatuse negatiivne mõju ettevõtetele. Tuleks kiirendada tööd, mida teeb parema õigusloome komitee, mis loodi selleks, et tagada teenustevaldkonna õigusaktide kooskõla liidu õigustikuga. Teenuste paketi, mis võeti vastu 2017. aasta jaanuaris, toodi esile ka piirangud, mis mõjutavad teatavaid reguleeritud kutsealasid nagu insenerid ja arhitektid, ning konkreetseid meetmeid nende kõrvaldamiseks ei ole seni võetud.
- (16) Üldiselt võib institutsioonide kvaliteedi parandamine aidata suurendada usaldust Hispaania majanduse vastu ja võimendada kasu meetmetest, mida on võetud tootlikkuse kasvu suurendamiseks. Edusamme on tehtud parteide rahastamise läbipaistvuse ning varade ja huvide konfliktide avalikustamise vallas. Ettevõtluskeskkonnale on tulnud kasuks ka korrupsioonivastases võitluses saavutatud edu, kuigi selles valdkonnas on ikka veel probleeme. Samuti on paranenud kohtusüsteemi sõltumatuse tunnetamine kodanike ja ettevõtjate hulgas. Jõupingutused kohtusüsteemi tõhususe edasiseks parandamiseks on käimas ja neid tuleks jätkata. Kuigi selles laias valdkonnas on tehtud mõningaid edusamme, on kõigil valitsemistasanditel institutsioonide vastu usalduse suurendamine endiselt väljakutse.
- (17) Transpordi-, energia- ja veetaristu täiendav parandamine edendaks territoriaalset ühtekuuluvust, paremat integreerumist ühtse turuga ja tootlikkuse kasvu. Piiriülestesse transpordi- ja energiaühendustesse ning veetaristusse investeeritakse liiga vähe. Raudtee reisijate- ja kaubaveotaristut saaks paremini ära kasutada. Hispaanias, Portugalis ja Prantsusmaal kasutatavad eri rööpmelaiused on tõsine takistus parema raudteeühenduse loomisel, kuigi hiljuti on valmis saanud uued rahvusvaheliselt levinud standardse rööpmelaiusega trassid. Puudusi on leitud ka raudtee kaubaveol Atlandi ookeani ja Vahemere ranniku peamiste sadamate ning sisemaa tööstuspiirkondade vahel. Samuti takistab ebapiisav ühenduvus tihedamat integreerumist liidu elektri- ja gaasituruga. Uusi taristuinvesteeringuid on vaja veemajanduse parandamiseks, nt reovee puhastamiseks, torustiku leketest vähendamiseks ja veearvustuse parandamiseks. See annaks Hispaaniale kasu majanduse, keskkonna ja sotsiaalsest seisukohast.
- (18) Komisjon on Euroopa poolaasta (2018) raames Hispaania majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2018. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2018. aasta stabiilsusprogrammi, 2018. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Hispaaniale esitatud soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Hispaania eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka seda, mil määral need vastavad liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustes liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.
- (19) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2018. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁽¹⁾ kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1.

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

- (20) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu 2018. aasta riikliku reformikavaga ja 2018. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 kuni 3,

SOOVITAB Hispaania võtta 2018. ja 2019. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada, et järgitakse nõukogu otsust (EL) 2017/984, millega esitati nõuded ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames, võttes sealhulgas meetmeid ka eelarve- ja riigihankeraamistiku nõuete täitmise tagamiseks kõigil valitsemistasanditel. Seejärel tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ei ületa 2019. aastal 0,6 %, mis vastab iga-aastasele struktuursele kohandusele 0,65 % SKPst. Kasutada juhuslikke tulusid, et kiirendada valitsemissektori võla suhtarvu vähendamist.
2. Tagada, et tööhõive- ja sotsiaalasutused suudavad pakkuda töötajatele tõhusat toetust, sealhulgas tööandjatega parema koostöö tegemise kaudu. Edendada üleminekut tähtajatutele töölepingutele. Parandada peretoetusi ja suurendada sissetuleku tagamise kavade tõhusust, kõrvaldades hõlmatusüngad, lihtsustades riiklike kavade süsteemi ja vähendades piirkondlikele kavadele juurdepääsu tingimuste erinevusi. Vähendada madala haridustasemega noorte osakaalu ja piirkondlike erinevusi õpitulemustes, eelkõige toetades paremini õpilasi ja õpetajaid.
3. Suurendada avaliku sektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning süstemaatiliselt hinnata toetusmeetmeid selles valdkonnas, et tagada nende tõhusus. Suurendada haridusasutuste ja ettevõtete koostööd, et vähendada olemasolevat oskuste tööturu nõudlusele mittevastavust. Jätkata turu ühtsuse seaduse rakendamist, tagades, et kõigil valitsemissektori tasanditel on majandustegevust (eeskätt teenuste puhul) ja sellele juurdepääsu reguleerivad õigusnormid kooskõlas kõnealuse seaduse põhimõtetega, ja parandades ametiasutuste koostööd.

Brüssel, 13. juuli 2018

Nõukogu nimel

eesistuja

H. LÖGER
